

MADEN DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Muammer OCAL
Maden Yüksek Mühendisi

Kanal 6'nın yaptığı bir programda yeni Maden Yasası ve madencilik problemleri tartışılırken, tarafından "Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nün Bakanlığa bağlanması gerektiği görüşü" ifade edilmiş ve katılımcıların itirazı görüşleri belirtilmiştir. İzin verirsiniz bu görüşümü burada açıklamak isterim.

Esasen bazı şeylerin yapılması gerektiği tüm ilgililer tarafından kabul edilmektedir. Bunun ipucunu ise, zaman zaman yapılan isim değişiklikleri ve Başkan değişiklikleri vermektedir. İlk adıyla "Maden Dairesi Reisliği"; zamanla Başkanlık olmuş ve daha sonra da Genel Müdürlüğe dönüştürülmüştür. Bir yenilik getirir ümidiyle de sık sık Başkanlar değiştiriliyor. Ancak, özde bir farklılık oluşturulmadığı için, problemler artan yoğunlukta devam edegelmiştir. Orduların savaş hazırlıklarında uydukları veya uymaya özen gösterdikleri bir kuralın öğretici bir sonucu burada görülmektedir. Kurmaylar "Yığınakta yapılan bir hata, savaşın sonuna kadar devam eder" derler.

Maden İşleri Reisliği de ilk kurulduğunda; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın kuruluş kanunu olmadığı için; devşirme yani ilgili kuruluşların (Etibank, TKİ, TTK, MTA, TPAO) gönderdiği elemanlardan oluşmuştur. Bu elemanlar kendilerini çalıştıkları yerin mensubu gibi görmedikleri ve her an kadrosunun bulunduğu kuruluşa geri gönderilebileceği kanaatiyle çalışmışlardır.

Özellikle ruhsat sahası verilmesinde, çalıştıkları kuruluşların taleplerine daha sıcak bakmışlar ve özel sektör müracaatları ikincilikli bir durumda mütalaa edilmiştir. Böylece devletin ruhsat taleplerini tarafsız değerlendirmesi gerektiği prensibi zedelenmiştir.

Bu gün Bakanlığın kuruluş yasası olduğuna göre bu mahzurun ortadan kalktığını düşünebiliriz. Ancak kuruluştaki yanlışın, alışkanlıklar ve temaüller şeklinde devam etmesi de mümkündür.

Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nün (MİGM) görevlerine bakıldığında, çoğu zaman olduğu gibi, çok yük ve işlev verilmiş ancak bunların uygulamaya dönüştürülmesi için gerekli yetki, maddi ve teknik imkan verilmemiş ve teşkilatlanma yapılmamıştır. Örneğin, MİGM'nün görevleri arasında,

a) Ruhsat sahalarındaki madencilik faaliyetlerini takip etmek,

b) Arama ve üretimi teşvik etmek amacıyla, mali olanaklar getirici destekleyici tedbirler almak bulunmaktadır.

Ancak bu görevleri yerine getirecek teşkilat şemasında 4 daire başkanlığı ve 18 şube müdürlüğü bulunmasına karşın; faaliyetleri takip edecek ve tedbir önerecek bir taşra teşkilatı öngörülmemiştir.

Diğer görevleri ise daha ilginçtir. Ankara'da oturan ve Bakanlık hiyerarşisinde ortalarda bulunan bir makamdan;

c) "Ülke ihtiyaçları, yararı, güvenliği ve gelişen teknoloji dikkate alınarak tedbirler almak ve önerilerde bulunmak" gibi bir işlev beklenmektedir. Bu işle ilgili Genel

Müdürü her an bu maddenin gereğini yerine getirmediği için görevden alabilirsiniz. Emrinde taşra teşkilatı ve iş güvenliği müfettişleri bulunmayan bir makamdan;

d) Madencilik faaliyetlerinin iş güvenliği ve işçi sağlığı ilkelerine uygun yürütülmesini takip etmek,

e) Madencilik faaliyetlerinin çevre ve kaynak koruma ilkesine uygun olarak yürütülmesini izlemek ve gerekli tedbirleri almak gibi işler beklenmektedir.

Bu durumun sonucunda ise bu değerli makam ruhsat talepleri arasında boğulmak ve iş kazalarına seyirci kalmak durumunda olmuştur.

MİGM'nin olması gerektiği konumuna girmeden önce ondan beklenen işlevleri özetlemek gerekir. Bunları şöyle sıralayabiliriz.

1- Partiler üstü oluşturulmuş bilinçli bir "Maden politikası"nın takipçisi olmak,

2- Yerine konulması mümkün olmayan yeraltı zenginliğimizin, işletmeciler tarafından azami verim ve en az kayıpla işletilmesini denetlemek,

3- Değişen piyasa şartlarına göre, yeniden değerlendirilecek maden yatakları ve atık birikimleri hakkında jeolojik, mineralojik, kimyasal ve fiziksel bilgileri toplamak, korumak ve isteklilerin hizmetine sunmak,

4- Özel girişimci ve KİT'lere karşı objektif ölçüleri uygulayabilecek bir konumda olmak,

5- Farklı bakanlıklarda bulunan konulara karşı tarafsız bir gözlemci sıfatını taşıyabilmek ve karar verici olabilmek,

6- Maden varlıkları ve işletmecilerin uygulama sonuçları hakkında birikim sağlamak

Yukarıda değinilen gerçeklerden ve ihtiyaçlardan dolayı MİGM'nin; Devlet İstatistik Enstitüsü'nün işlevlerini maden yatakları ve madencilik faaliyetleri için uygulayabilen, kadrosunda farklı madencilik faaliyetlerinde çalışmış, en az master yapmış, yabancı dil bilen, en az 5 yıllık iş deneyimi olan, özel bir ücret sistemi uygulanan özellikle hukuk eğitimi almış teknik ve idari elemanların bulunduğu; merkez ve taşra teşkilatı ile desteklenmiş katma bütçeli ve Başbakanlığa bağlı yarı özerk bir kuruluş haline getirilmediği müddetçe verilen işlevleri yerine getirebileceğini beklemek aşırı bir iyimserlikten öteye gidemez.

N HÜ ve ODTÜ MADEN MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMLERİNDE GÖREV DEĞİŞİKLİKLERİ

Hacettepe Üniversitesi Maden Mühendisliği Bölüm Başkanlığı'na Prof.Dr. Suat ÖZKÜL seçildi.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Maden Mühendisliği Bölüm Başkanlığı'na Prof.Dr. Çetin HOSTEN seçilirken, Bölüm Başkan Yardımcılıklarına da Prof.Dr. Cahit HİÇ-YILMAZ ve Prof.Dr. Tevfik GÜYAGÜTER seçilmişlerdir.

Meslektaşlarımıza yeni görevlerinde başarılar dileriz.

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ MADEN MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜNDE YENİ UYGULAMALAR

Hacettepe Üniversitesi Maden Mühendisliği Bölümü'nde 1997-1998 yılından itibaren teknolojik ve mesleki gelişmelerin ışığı altında müfredat programı uygulanacaktır. Ayrıca 1997-1998 öğretim yılından itibaren lisans eğitim dili tümüyle İngilizce olarak yapılacaktır.

GÖREVDEN AYRILMA

Onbeş ay ETKB Müsteşar Yardımcılığı görevini sürdüren Sayın Yunus ŞİRİN görevinden ayrıldı.

Sektörümüzün sorunlarının çözümü doğrultusunda yaptığı çalışmalara ve Odamızla kurduğu iyi ilişkiler nedeniyle teşekkür eder, bundan sonraki yaşamında başarılar dileriz.